

PROJEKTRAPPORT
1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 2018
SIKKER INTERNET CENTER DANMARK

UNGE DIGITALE MEDBORGERE

05 FORORD

06 SIKKER INTERNET CENTER DANMARK

Et nationalt center i et europæisk fællesskab

08 DIGITALE MEDIER PÅ BIBLIOTEKET

En styrkelse af digitale kompetencer

- Vi holder hackerne ude
 - Undervisningsmateriale til +15 år
- Bliv klædt på til biblioteksundervisning i IT-sikkerhed
- Skolen for fremtidens helte

11 DIGITALE MEDIER I SKOLEN

Aktiv brug frem for forbud

- Digital kommunikation
- Det digitale dannelseksperiment
 - Konference
 - Dokumentarfilm
- Social Star

14 COMPUTERSPILE I HVERDAGEN

Med leg og læring

- Børn, unge og computerspil – en forældreguide
- Sikker Internet Dag 2018
- Sikker spiller

16 UNGE PÅ NETTET

En del af unges hverdag

- Pengeuge – Unge og digital sikkerhed
- Nettets vildveje – Om løgn, manipulation og propaganda online

18 UNGEDELTAGELSE

De unges stemme er vigtig

- SoMe-ungepanelet
- Folkemøde

20 ET STIGENDE ANTAL BØRN OG UNGE SØGER DIGITAL RÅDGIVNING

En kanal for anonym dialog

- Digitale udfordringer hos unge i 2018
- Trygge digitale fællesskaber skaber unikke rum for unge
- Digital rådgivning i det tværkommunale samarbejde

24 ANMELD SEKSUELLE OVERGREBSBILLEDER AF BØRN

Hotline mod overgrebsbilleder

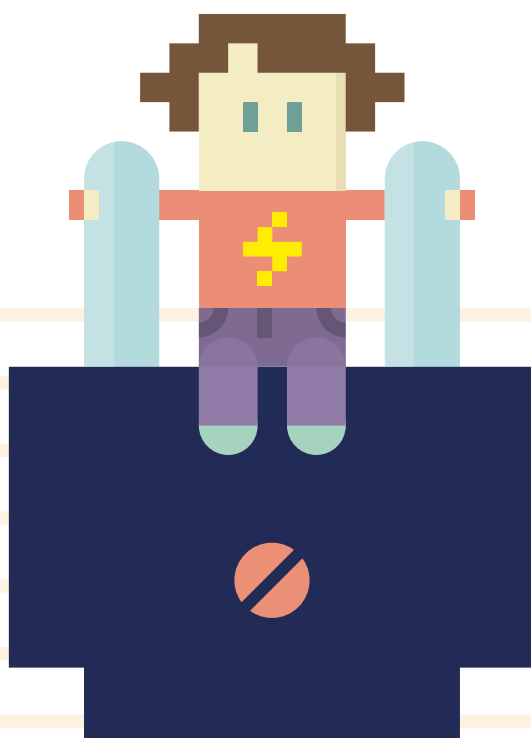
- Hotline og billedgenkendelse
- deSHAME – digitale sexkrænkelser blandt unge
- SletDet-rådgivning
- Fra intimitet til krænkelse

28 NETVÆRK OG KONFERENCER

En bred vifte af viden og erfaring

- Dansk Internet Governance Forum
- INSAFE – netværk for videnscentre og helplines
- Safer Internet Day
 - INHOPE – netværk for hotlines
- Træningsseminar i København 2018
- Safer Internet Forum 2018

31 SUMMARY IN ENGLISH

Der er sat strøm til barndommen. Hos de yngste starter det med hjælp fra forældrene til leg og underholdning på den digitale skærm. Sidenhen bruger børnene på egen hånd de små skærme til at finde fællesskaber og informationer og til at kommunikere og koordinere. Med mobilen i lommen har vi – børn, unge og voksne – det hele ved hånden, og den er blevet et uundværligt værktøj for de fleste – i det private såvel som det professionelle liv.

Vi bør derfor spørge os selv, om mobilforbud og afholdenhed er vejen frem, hvis vi ønsker, at vores børn og unge skal blive digitalt stærke og kompetente medborgere? Den digitale vej er ikke nogen let vej, og der vil helt sikkert også være bump på vejen, men der findes ikke en afkørsel til et rent offline-liv. Så spørgsmålet er: Hvordan omfavner og integrerer vi teknologien på den mest konstruktive måde i vores børns liv?

Dialogen mellem generationer er afgørende. De voksne skal hjælpe børn og unge med at vælge mellem det gode og det mindre gode og derved gøre dem til kritiske og selvstændige borgere, der formår at navigere i vores

digitale samfund. Det er nemlig vigtigt, at de kan aflæse og forstå, når virale udfordringer og kædebreve som fx Momo ikke er andet end fupnumre, der forsøger at sprede skræk og rædsel. Det er ligeledes afgørende, at de forstår nettets spredningsmekanismer og formår at overveje konsekvenserne, før de trykker 'send' på fx et billede eller en video. Det gælder både konsekvenserne for dem selv og for dem, der får delt deres billede uden at have givet samtykke. Det vidner Operation Umbrella om, sagen, som rullede i hele landet i februar 2018.

Sikker Internet Center Danmark arbejder for, at børn og unge ikke kommer på digitale vildveje. Målet er at hjælpe, danne og støtte børn og unge og deres voksne, så børne- og ungdomslivet på de digitale platforme leves sikkert og trygt. Hvor de tager bevidste og velovervejede valg på et oplyst grundlag, og hvor de som digitale medborgere tør udfolde og udtrykke sig. Denne rapport giver et overblik over centrets aktiviteter i perioden 1. januar til 31. december 2018.

God læselyst

Anne Mette Thorhaug

Formand
Medierådet for Børn og Unge

Anne Lynggaard Vinther

Formand
Center for Digital Pædagogik

Dorthe Ploug Hansen

National leder
Red Barnet

Sikker Internet Center Danmark er ét af 31 nationale centre i Europa. Centrene er etableret i regi af EU-Kommissionen i forbindelse med oprettelsen af det pan-europæiske 'Safer Internet'-program i 2009, der havde som målsætning at styrke børn og unges digitale kultur og trivsel på internettet og andre kommunikationsteknologier. I 2013 blev programmet afløst af 'Better Internet for Children'. Det nye program har fire indsatsområder:

- 1) At fremme online-indhold af høj kvalitet for børn og unge
- 2) At sikre offentlig opmærksomhed og bevidsthed om emnet
- 3) At fremme et sikkert online-miljø for børn
- 4) At bekæmpe ulovligt indhold og skadevoldende adfærd på nettet

Det danske Sikker Internet Center er et partnerskab, der består af Medierådet for Børn og Unge, Center for Digital Pædagogik og Red Barnet. Sikker Internet Center Danmark er støttet af Connecting Europe Facility, som er et program under EU-Kommissionen.

Videnscenter, helpline og hotline

Medierådet for Børn og Unge fungerer som nationalt videnscenter og har fokus på at skabe opmærksomhed og informere omkring sikker brug af digitale og sociale medier for børn og unge. Center for Digital Pædagogik driver

helplinen Cyberhus.dk – en digital rådgivningsplatform, der svarer på spørgsmål og inviterer unge til anonym chat både med rådgivere og andre unge. Red Barnet fokuserer på, at internettet skal være et sikkert miljø for børn og unge, og varetager den danske, internetbaserede hotline, hvor man kan anmelde fund af online materiale med seksuelt misbrug af børn og andet skadeligt indhold.

Netværk, råd og samarbejdspartnere

Sikker Internet Center Danmark arbejder sammen med mange forskellige interessenter, der alle har som mål at sikre et sundt og positivt miljø for børn og unge, når de bevæger sig ud på sociale og digitale medieplatforme. Samarbejdspartnerne er myndigheder, institutioner og organisationer, der repræsenterer børn og unge samt forældre, lærere, pædagoger, uddannelsesinstitutioner, it- og telebranchen, spilbranchen og forskere. Derudover har centeret flere råd og netværk med følgende repræsentanter:

Advisory Board:

IT-Universitetet, Københavns Professionshøjskole, Styrelsen for IT og Læring, Teleindustrien, Skole og Forældre, National Cyber Crime Center, Aarhus Universitet, Experimentarium, Interactive Denmark, Københavns Hovedbibliotek, IT-Branchen og en SSP-konsulent.

Industrinetværk:

Legebranchen LEG, LEGO Koncern,
Facebook, Google, Microsoft, Movie-
StarPlanet, Stofa/SE, TDC Group, Tele-
industrien, Telia, Telenor, teleselskabet
3 og Momio.

Medierådet for Børn og Unge:

Københavns Universitet, Aarhus Universitet,
Danske Biografer, Forbrugerrådet Tænk,
Foreningen af Filmudlejere i Danmark
og en tv-tilrettelægger og -lærer.

INITIATIVER I 2018 ER UDARBEJDET I SAMARBEJDE MED:

Afkode
Bibliotekarforbundet
Biblo

Børnerådet
Børns Vilkår
Center for Digital Dannelse
Clio Online
Copenhagen Film Company
Det danske biblioteksvæsen
Det Danske Filminstitut / Filmcentralen
Det Kriminalpræventive råd
Digitaliseringsstyrelsen
DR
Erhvervsstyrelsen
FinansDanmark
Forbrugerrådet Tænk

Foreningen Digitalt Ansvar
Gladsaxe Kommune
Institut for Menneskerettigheder
Justitsministeriet
Københavns Professionshøjskole
LEGO Koncernen
Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme
Nordisk Ministerråd
Podlab
Politiets Efterretningstjeneste
Rigspolitiets Nationale Cyber Crime Center (NC3)
Rådet for Digital Sikkerhed
Slots- og Kulturstyrelsen
Socialministeriet
Teleindustrien
TrygFonden

Bibliotekerne har altid spillet en central rolle i informationssamfundet, og de er specialiserede i at vejlede og guide i ens søgen efter relevant information. I et digitaliseret samfund som det danske, er en stor del af vores informationssøgning nu flyttet hjem på vores skærme på computere, smartphones og tablets. Der er derfor et stigende behov for, at vi som informationssøgende brugere selv er i stand til at forholde os kritiske og reflekterede til det indhold, vi møder på de digitale medier. Sikker Internet Center Danmark har derfor et vigtigt samarbejde med bibliotekerne om at udbyde kurser og aktiviteter, der har målrettet fokus på at skærpe børn og unges digitale kompetencer.

SKOLEN FOR FREMTIDENS HELTE

Bevæbnet med en superhelts særlige evner kaster børnene sig over quiz og cases i et online-værktøj, der skærper deres digitale kompetencer og kritiske sans. Både det grafiske helteunivers og den tekniske platform er nyudviklet og er baseret på principperne i æstetiske læreprocesser, der understøtter læringen gennem leg og kreativitet. 'Skolen for Fremtidens Helte' har været gennem en pilotfase, hvor skoleklasser fra mellemtrinnet har bidraget til at kvalificere projektet. Initiativet lanceres

i efteråret 2019, hvor der afholdes skole-workshops på landets biblioteker, og efterfølgende vil helteuniverset og tilknyttet undervisningsmateriale ligge til fri afbenyttelse. Projektet er et samarbejde mellem Biblo, Center for Digital Dannelse og Medierådet for Børn og Unge, og det har som mål at understøtte Åben skole-samarbejdet mellem skoler og biblioteker.

• WORKSHOP

“DET VAR ALT-
AFGØRENDE
BÅDE SELV AT
LÆRE NOGET OM
KURSETS TEMA
OG AT FÅ VÆRKTØJER,
SOM JEG KAN BRUGE,
NÅR JEG SKAL
UNDERVISE KOLLEGER
OG LÅNERE.”

Kursusdeltager

BLIV KLÆDT PÅ TIL BIBLIOTEKS- UNDERVISNING I IT-SIKKERHED

Hvordan forklarer og formidler man om digitale trusler og løsninger i et almindeligt og tilgængeligt sprog? Og hvordan tilrettelægger og afholder man kurser i it-sikkerhed, der sikrer handling og adfærdsændringer? En kursusrække bestående af webinarer og workshops har klædt landets folkebibliotekarer og bibliotekarer på ungdomsuddannelser på til at formidle undervisningsmaterialet ‘Vi holder hackerne ude’. Kursustilbuddet blev udviklet i et samarbejde mellem Medierådet for Børn og Unge, Bibliotekarforbundet og Afkode og afholdt i samarbejde med centralbibliotekerne, Slots- og Kulturstyrelsen og GAEB.

• WORKSHOP

VI HOLDER HACKERNE UDE - UNDERVISNINGSMATERIALE TIL +15 ÅR

Materialet giver indblik i nogle af de store digitale trusler, vi står overfor, samt gør kampagnens råd til håndgribelige og handlingsorienterede værktøjer. Gennem øvelser og små ændringer i vaner kan de unge øge deres it-sikkerhed. Materialet er udviklet af /KL.7 for Digitaliseringsstyrelsen, KL og Danske Regioner i samarbejde med Medierådet for Børn og Unge.

• MATERIALE

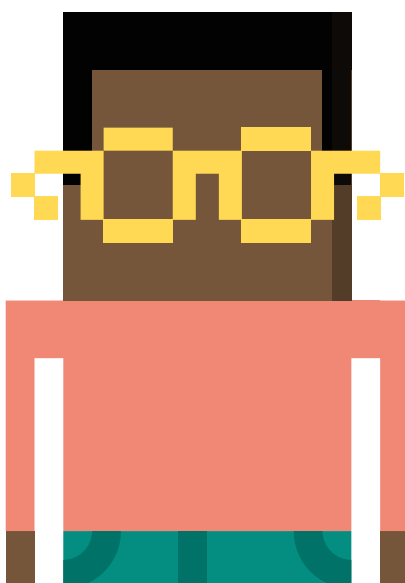
[VI HOLDER HACKERNE UDE](#)

Vi holder hackerne ude

Danskerne er mere digitale end nogensinde. Samtidig er it-kriminalitet i kraftig stigning, men mange tager ikke de basale forholdsregler for at undgå at blive ramt. Med udgangspunkt i kampagnen ‘Vi holder hackerne ude’ har Medierådet for Børn og Unge udviklet aktiviteter til landets bibliotekarer, der klæder dem på til at undervise unge i konkrete råd, der skal hjælpe dem med at holde hackere ude. Selve kampagnen er udarbejdet af Digitaliseringsstyrelsen m.fl.

POINTEN OM
AT HACKERE
ER MENNESKE-
EKSPERTER
OG IKKE
COMPUTER-
EKSPERTER
VAR VIRKELIG
INTERESSANT.

Kursusdeltager

SEKS RÅD

i 'Vi holder hackerne ude'

1. Undgå falske beskeder
2. Tjek 'Om os' før du handler
3. Slå to-trins-login til
og lav dit kodeord længere
4. Tag sikkerhedskopier
5. Opdatér dine programmer
6. Hold dit NemID for dig selv

I skolen er der et stigende fokus på, hvordan man skal håndtere og arbejde med digitale medier – et emne der har fyldt en hel del på de enkelte skoler og i den offentlige debat. I kraft af en politisk besluttet forsøgsordning med teknologiforståelse som obligatorisk fag i folkeskolen, er der sendt et klart signal om, at man ønsker at uddanne børn og unge til at blive aktive brugere af digitale medier. I Sikker Internet Center Danmark samarbejder vi med lærere, elever, lærerstuderende, pædagoger, SSP og forlag om at udarbejde relevante produkter, der gennem viden og forståelse fokuserer på at gøre børn og unge til reflekterede og aktive brugere af digitale medier.

42
SKOLEKLASSER
HAR BRUGT DIGITAL
KOMMUNIKATION I 2018

DIGITAL KOMMUNIKATION

Mange børn i indskoling har en mobil, og de har ofte også erfaring med at bruge en tablet. Men er de klar over, hvad der sker med kommunikationen, når den ikke længere foregår ansigt til ansigt? Der er rigtig mange positive oplevelser ved at bruge digitale medier. Nogle ting kan fx være nemmere at skrive med ord og emojis end at sige, men der kan også nemt opstå misforståelser og konflikter, når ansigtsmimik, toneleje og kropssprog ikke er med til at forme udsagnet. Sammen med Clio Online har Medierådet for

Børn og Unge lavet et undervisningsmateriale til indskolingens 1. og 2. klasse, der skal styrke elevernes kompetencer inden for området kommunikation. Forløbet består af viden og praktiske øvelser med fokus på afsender- og modtagerforhold i digital kommunikation. Materialet er gratis, men kræver Unilogin.

MATERIALE

[DIGITAL KOMMUNIKATION](#)

“DER VAR NY VIDEN, SOM JEG SKULLE FORHOLDE MIG TIL SOM INDIVID. DET VAR OGSÅ NOGET MED, HVORDAN KAN JEG KURATERE DEN VIDEN, OG HVORDAN SKAL JEG BRINGE DEN VIDERE UDEN AT SKRÆMME ELEVERNE.”

Peter,
lærerstuderende

“MAN KAN SIGE MEGET OM AT UNDERVISE I DIGITAL DANNEELSE, MEN DET ER SIKKERT, AT ELEVERNE VIL DET GERNE.”

Esther,
lærerstuderende

DET DIGITALE DANNEELSESEKSPERIMENT - KONFERENCE

I efteråret 2017 tog 2. årgang af de studerende fra Future Classroom Teacher på Københavns Professionshøjskole i praktik i Gladsaxe Kommune, hvor de underviste elever i 5. – 9. klasse i dataetik, menneskerettigheder på nettet og digitalt selvforsvar. De lærerstuderende skabte undervisningsforløbene på baggrund af et seminar med eksperter på området. Eksamen for praktikforløbet blev afholdt i januar som en konference på Det Danske Filminstitut, hvor de studerende fremlagde deres erfaringer fra praktikken med visning af videodagbøger, og de debatterede digital dannelse sammen med en række indbudte fagprofessionelle fra skoleverdenen og projektets partnere Medierådet for Børn og Unge, Københavns Professionshøjskole og Gladsaxe Kommune. Dokumentarfilmen om projektet blev også vist på konferencen.

• EVENT

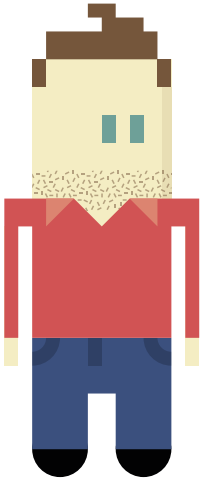
[\[\] DET DIGITALE DANNEELSESEKSPERIMENT](#)

DET DIGITALE DANNEELSESEKSPERIMENT - DOKUMENTARFILM

Projektet blev dokumenteret af to professionelle filmskabere, Ida Grøn og Julie Madsen, i samarbejde med de lærerstuderende. Dokumentarfilmen viser processen fra kick-off-seminaret med en række oplæg fra eksperter om digitale rettigheder, dataetik, overvågning og digitalt selvforsvar til vejledningen forud for de studerendes praktik. Undervejs i forløbet lavede de studerende videodagbøger, som indgår i dokumentarfilmen. Tre udvalgte studerendes optagelser viser på tæt hold både udfordringer og opture over at være spirende lærer, der skal undervise i nogle komplekse emner for elever i grundskolen. Efter endt projekt evaluerede de tre studerende eksperimentets metode og deres arbejde med at udvikle og afvikle undervisning inden for de givne emner. Evalueringen findes i en refleksionsfilm.

• VIDEN

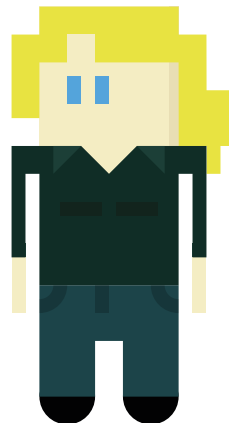
[\[\] FILM:](#)
[DET DIGITALE DANNEELSESEKSPERIMENT](#)
[\[\] REFLEKSIONSFILM](#)

Tobias Heiberg,
Lektor ved Københavns
Professionshøjskole

Når vi har med teknologi at gøre, så handler det ikke kun om robotter og 3D-printere. Teknologien influerer på vores hverdag, på vores intime rum, på vores samfund og vores demokratiske rum. Derfor er det også en opgave for morgendagens lærere at kunne håndtere det element sammen med børn og unge.

Digitalt medborgerskab handler om medbestemmelse og medskabelse. Man skal have en kritisk reflekterende og medskabende tilgang til de digitale medier. Derfor har vi valgt at indgå i dette samarbejde med Future Classroom Teacher, for her finder vi et helt hold af super seje lærerstuderende, som er klar til at arbejde kreativt, pædagogisk og didaktisk med de nye medier.

Anne Mette Thorhauge,
Formand for Medierådet
for Børn og Unge

429
SKOLEKLASSER
HAR BRUGT SOCIAL STAR I 2018

SOCIAL STAR

På sociale medier kan det ofte være svært at gennemskue, om der er tale om reklame eller omtale, når en blogger fortæller om et nyt produkt. Undervisningsmaterialet 'Social Star' giver et indblik i skjult reklame på sociale medier og hjælper eleverne til at kunne afkode disse reklamer. Siden Medierådet for Børn og Unge lancerede materialet i 2015 sammen med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Forbrugerombudsmanden, har over 1100 5.-7. klasser været igennem forløbet. I 2018 er reklamer og produkt-omtaler på sociale medier endnu mere udbredt. Derfor er materialet blevet opdateret med aktuelle eksempler fra Snapchat og Instagram, og der er også en ny aktivitet om, hvordan man kan ende med at købe noget, man ikke havde regnet med, eller man betaler mere for et produkt, end man havde troet. Det kaldes 'online fælder'.

MATERIALE

[SOCIAL STAR](#)

COMPUTERSPIL I HVERDAGEN

Computerspil kan være udviklet til mange forskellige formål, ligesom de i deres indhold kan være henvendt til mange forskellige aldersgrupper. Overordnet set kan man pege på en række mulige gevinster ved brug af computerspil; læring, underholdning, træning i sproglige og kommunikative kompetencer og social interaktion. Hvordan man som bruger oplever de enkelte computerspil, vil også kunne variere fra person til person. Sikker Internet Center Danmark arbejder ud fra en anerkendende og konstruktiv tilgang til brugen af computerspil. I vores materialer giver vi derfor blandt andet konkret vejledning og inspiration til forældre om, hvordan man, i dialog med sit barn, kan skabe de bedste rammer for deres brug af computerspil.

BØRN, UNGE OG COMPUTERSPIL - EN FORÆLDREGUIDE

Computerspil kommer i alskens genrer og til forskellige målgrupper, og der kan forekomme alt fra vold, skræmmende effekter, sex og nøgenhed til opfordring til pengespil fx i form af tilkøb af ekstra elementer i selve spillet – såkaldte in-game purchases. I 'Børn, unge og computerspil – en forældreguide' gives der konkret inspiration til, hvordan forældre, sammen med deres barn, kan få skabt de bedste rammer for brug af computerspil. Guiden fremhæver blandt

andet, hvordan det at engagere sig i og have en anerkendende tilgang til sit barns computerspil, vil kunne give en god dialog omkring tidsforbrug og spillenes indhold. Guiden giver også en oversigt over PEGI-mærkningsordning samt vejledning til forældreindstillinger på diverse spilkonsoller.

MATERIALE

SIKKER INTERNET DAG 2018

Denne særlige mærkedag falder hvert år i starten af februar, hvor mere end 140 lande er med til at fejre den. I forbindelse med Sikker Internet Dag laver Medierådet for Børn og Unge hvert år en ny kampagne, der tager en aktuell tematik eller udfordring under behandling. De senere år har der været stor opmærksomhed på unge piger og deling af nøgenbilleder, men hvad med drengene? Bør de ikke være opmærksomme på, at det ikke kun er piger, der udsættes for krænkende billeddeling? Årets kampagne havde derfor fokus på sikkerhed på nettet med udgangspunkt i gamer-miljøet.

• EVENT

SIKKER SPILLER

Vi ved det godt – beskyttelse er vigtigt. Men når man først er i gang, så er det cirka det sidste, man har lyst til at bekymre sig om! Kampagnefilmen 'Sikker spiller' afslører en intim situation, som nok ikke er helt fremmed for de unge. Det humoristiske twist i filmen har som mål at øge de unges bevidsthed om, hvordan de med fem simple råd kan beskytte sig imod overvågning, virus og angreb på nettet. I forbindelse med Sikker Internet Dag blev der desuden uddelt 5.000 webcam-sliders til at beskytte kameraer på computere og tablets. Disse sliders var så efterspurgt, at SSP Nordjylland efterfølgende har valgt at producere yderligere 10.000 eksemplarer til uddeling til børn og unge i Region Nordjylland. Kampagnen 'Sikker spiller' er udviklet af Medierådet for Børn og Unge og Center for Digital Pædagogik.

• MATERIALE

[SIKKER SPILLER](#)

||| Sikker Internet Dag 2018 Statistik

Filmvisninger

Samlet antal visninger på
Facebook, Vimeo og YouTube.

VISNINGER

9.471

Antal uddelte webcam-sliders

WEBCAM-SLIDERS

15.000

Det at være online og have adgang til internettet er en selvfølge for stort set alle børn og unge i Danmark. At benytte internettet som et redskab til at udtrykke sig, være nysgerrig, eksperimentere og afsøge, forekommer for mange børn og unge som en helt naturlig del af deres personlige udvikling. På mange måder giver det derfor heller ikke mening at have en forståelse af, at børn og unge lever et online- og offline-liv, der er adskilt fra hinanden. Sikker Internet Center Danmark arbejder ud fra, at internettet har en central plads i det liv, børn og unge lever. Centrets mål er derfor at understøtte børn og unge, og de voksne omkring dem, i at bruge internettet på en konstruktiv og hensynsfuld måde.

PENGEUGE - UNGE OG DIGITAL SIKKERHED

Pengeuge er Finans Danmark og Danmarks Matematiklærerforenings undervisningskampagne målrettet elever i 7.-9. klasse. Hvert år i uge 11 sættes der fokus på at højne de unges finansielle forståelse for at sikre dem en sund og sikker håndtering af deres privatøkonomi. I Pengeuge er der blandt andet fokus på, hvordan de unge færdes sikkert på nettet, når de fx skal lave nye passwords og sætte deres privatlivsindstillinger. Undervisningshæftet 'Pengeuge – unge og digital sikkerhed' blev udgivet i forbindelse

med Pengeuge 2017 og var så stor en succes, at det blev genudgivet i forbindelse med 2018-kampagnen, hvor ikke mindre end 700 skoleklasser over hele landet deltog. Bag hæftet står Finans Danmark, Medierådet for Børn og Unge, Politiet, Digitaliseringsstyrelsen og E-mærket.

MATERIALE

[!\[\]\(17acf1afa8cdf0b67c53d4865a5ed469_img.jpg\) **PENGEUGE**
– UNGE OG DIGITAL SIKKERHED](#)

FRA PRESSEMEDDELELSEN FOR 'NETTETS VILDVEJE':

“Sammenhængen mellem internetmedier og radikaliseringsproces fylder meget i den offentlige debat, og der knytter sig mange myter og fejlagtige forestillinger til spørgsmålet.

NETTET KAN SPILLE EN ROLLE I EN RADIKALISERINGSPROCES, MEN DET ER BLOT EN UD AF FLERE FAKTORER. MED DETTE MATERIALE PRØVER VI AT KOMME ET SPADESTIK DYBERE.”

ANNE METTE THORHAUGE,
Formand for Medierådet for Børn og Unge

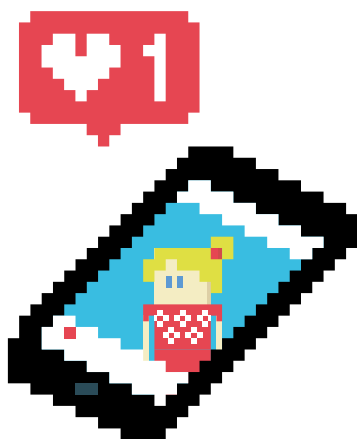
NETTETS VILDVEJE - OM LØGN, MANIPULATION OG PROPAGANDA ONLINE

Nettet er fuld af vildveje, som i yderste konsekvens kan drage et ungt menneske mod ekstremistiske holdninger og handlinger. Dette audiovisuelle online-magasin kaster lys over internettets skyggesider og belyser begreber, processer og virkemidler, der kan understøtte og opildne til radikaliserede, kriminelle eller demokratiundergravende ytringer og adfærd. Tematisk spænder publikationen fra at skabe forståelse for, hvordan internettets matematiske maskinrum fungerer til at give indsigt i de psykosociale mekanismer, der ligger til grund for, at særligt unge kan drages mod ekstreme miljøer. Gennem film, artikler og podcasts kan man blandt andet fordybe sig i: algoritmer, digitale fodspor og kryptering, løgn og propaganda som fake news og misinformation, hadsk tale og grænser for ytringsfrihed og manipulation og grooming. 'Nettets vildveje' er udarbejdet af Medierådet for Børn og Unge i samarbejde med Politiets Efterretningstjeneste og Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme.

• MATERIALE

[🔗 NETTETS VILDVEJE – OM LØGN, MANIPULATION OG PROPAGANDA ONLINE](#)

Den dialog og debat, der foregår på digitale medier, har betydning for den måde, vi oplever det samfund, der omgiver os. Det er derfor vigtigt, at børn og unge får mulighed for at kunne deltage aktivt ved at ytre holdninger og meninger på digitale medier. Sikker Internet Center Danmark inddrager derfor børn og unges egne erfaringer og meninger i dialogen omkring en aktiv brug af digitale medier. Sammen med de unge arbejder vi på, hvordan de som medborgere kan sætte fokus på de rettigheder, de har som brugere af internettet, og hvordan forskelligt indhold kan have som mål at præge deres holdninger og meninger.

“JAMEN MAN FØLER
SIG JO FORSTÅET OG
ANERKENDT PÅ EN
ELLER ANDEN MÅDE.
SET.
DET ER GENERELT
NEMMERE AT FÅ
DEN FORNEMMELSE
ONLINE.”

Ung i rådgivningen
på Cyberhus.dk

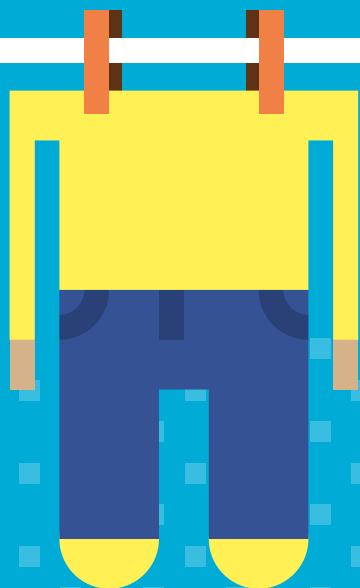
SOME-UNGEPANELET

Medierådet for Børn og Unge, Red Barnet og Center for Digital Pædagogik har i perioden december 2016 og til nu været fælles om et ungepanel (SoMe-ungepanelet) med et tilhørende online-panel på Cyberhus.dk. Panelet oplever et frafald af deltagere grundet alder og uddannelse, og da rekruttering af nye medlemmer er stærkt udfordret af unges aktive skole- og fritidsliv, har koordinatorgruppen valgt at skabe et panel ved at udvælge en enkelt skoleklasse som ungepanelet i et år og sammen med dem skabe kampagner,

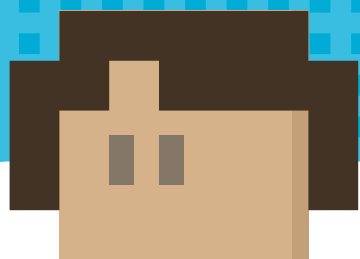
materialer og indsamle viden. Aktuelt gælder det forberedelse til Sikker Internet Dag 2019, og 9.X på Ussefødd Skole er de udvalgte. Eleverne har igennem to dages workshop produceret film, spil og podcasts, der handler om digitalt selvforsvar og datarettigheder ifølge persondataforordningen. Materialet lanceres på Sikker Internet Dag den 5. februar 2019.

WORKSHOP

[SIKKER INTERNET DAG 2019](#)

**JEG SYNES SOCIALE MEDIER
ØDELÆGGER MIG...**

Ung i rådgivningen på [Cyberhus.dk](https://cyberhus.dk)

“LIGESOM MAN LAVER KLASSEREGLER, BURDE MAN LAVE ‘NETREGLER’”

Ung i rådgivningen på [Cyberhus.dk](https://cyberhus.dk)

FOLKEMØDE

På Folkemødet på Bornholm afholdt Red Barnet en debat om, hvorfor unge ikke beder om hjælp, hvis de bliver udsat for digitale sexkrænkelser. SoMe-ungepanelet gav deres bud på årsagerne, og det blev fulgt op af en debat med blandt andet politiet og Facebook. I en anden debat satte Center for Digital Pædagogik fokus på unges brug af sociale medier, der ofte skaber chokerende overskrifter i medierne. Medierådet for Børn og Unges formand, Anne Mette Thorhauge, modererede debatten, hvor syv unge delte deres oplevelser med deling, krænkelser og grænser på sociale medier. Samtidig nuanerede de debatten ved at minde om de positive oplevelser, de har på nettet, så de voksne ikke kun hører skræmmehistorierne.

• EVENT

[UNGE PÅ FOLKEMØDET 2018](#)

ET STIGENDE ANTAL BØRN OG UNGE SØGER DIGITAL RÅDGIVNING

Dreng, 16 år,
brevkassen
på Cyberhus

Må jeg modtage fx undertøjsbilleder/ nogenbilleder af veninder. (...) hvis hun sender dem med egen vilje og jeg ikke gemmer dem eller videre-sender dem. Er det ulovligt?

HUN BLEV SUR OG HUN HAR NU VIDEOER AF MIG, SOM HUN TRUER MED AT DELE, HVIS JEG IKKE SENDER MERE. HVAD GØR JEG?

Pige, 15 år,
brevkassen
på Cyberhus

I 2018 havde Cyberhus.dk 1.300.000 besøg. Cyberhus er helplines rådgivningsside, hvor unge kan søge rådgivning om fx mobning, familieproblemer og livet på nettet. I 2018 har Center for Digital Pædagogik været i dialog med mere end 17.000 personer omkring digital trivsel, hvoraf ca. 5.000 af henvendelserne var deciderede rådgivningssessioner med udsatte og sårbare børn og unge i vores online rådgivninger.

TRYGGE DIGITALE FÆLLESSKABER SKABER UNIKKE RUM FOR UNGE

Foruden muligheden for at opsøge personlig rådgivning, har de unge gennem det seneste år også kunne deltage i gruppechats, hvor de kan spejle sig og afstemme følelser, tanker og reaktioner i samspillet med jævnaldrende. Gruppechatten er anonym, hvilket skaber et unikt rum, hvor de unge trygt kan afprøve sig selv i sociale relationer med andre. Cirka 800 unge har benyttet sig af tilbuddet i 2018. I modsætning til de digitale fællesskaber som de unge kan opsøge på fx de sociale medier, er helplines gruppechat på Cyberhus.dk altid bemandet af 1-2 professionelle rådgivere. Rådgiverne sørger for at facilitere en god dialog blandt de unge, samt opfordre til refleksion. Sommetider med udgangspunkt i forskellige emner, herunder fx seksualitet eller mobning, samt mere tabubelagte emner som overgreb eller kønsidentitet.

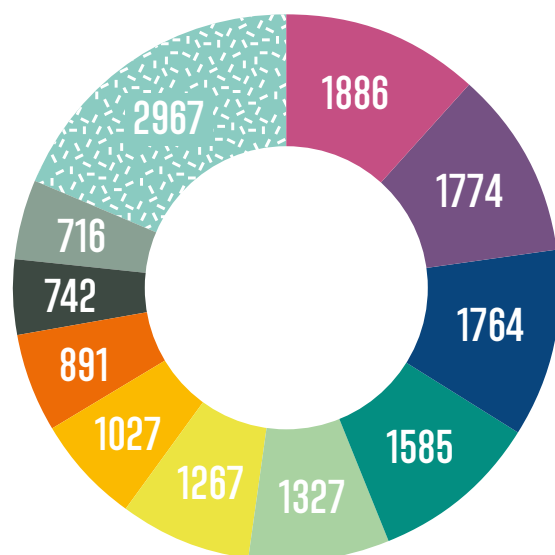
Selvskadende adfærd udspiller sig også digitalt

Digital selvskade handler om, at unge bruger digitale medier til at udføre eller fastholde en selvskadende adfærd, og den sparsomme nuværende amerikanske forskning peger på, at digital selvskade ofte er forudgående for en fysisk selvskadende adfærd. For at undersøge fænomenet i vores sårbare målgruppe, gennemførte vi i 2018 en uformel digital undersøgelse. De umiddelbare resultater ses i grafiken på side 22. På Cyberhus handler en stor del af alle henvendelser om enten selvmordstanker, selvskade eller symptomer på andre former for psykiske lidelser, og vi vurderer at en nærmere undersøgelse af digital selvskade, kan bidrage til en stærkere forebyggende indsats og behandling af disse problematikker.

[🔗 HELPLINES GRUPPECHAT](#)

HENVENDELSER TIL HELPLINEN

1.1 - 31.12.2018

Det europæiske INSAFE-netværk har i fællesskab defineret disse kategorier. Henvendelser der falder udenfor disse kategorier er anført som 'Øvrige problematikker'.

Privacy: Hvordan man beskytter privatlivet.

Online kriminalitet: (Hacking, identitetstyveri, online salg af rusmidler o.lign.)

Skadeligt indhold: Terror, prostitution o.lign.

Ulovligt indhold: Henvist til hotline.

■ Sexting	1886
■ Gaming	1774
■ Online afhængighed	1764
■ Online omdømme	1585
■ Privacy	1327
■ Forhold og seksualitet	1267
■ Hatespeech	1027
■ Sextortion	891
■ Online mobning	742
■ Digital dannelse?	716

■ Andre henvendelser:	2967
Seksuel chikane	548
Online kriminalitet	417
Skadeligt indhold	187
Tekniske indstillinger	167
Grooming	142
Reklamer	132
Øvrige problematikker	1374
Total	15490

DIGITALE UDFORDRINGER HOS UNGE I 2018

Problematikker omkring nøgenbilleder, digitale krænkelser og jura i forhold til deling af billeder fylder stadig en del og optager både medierne, de unge og deres voksne. Men også generelle problemstillinger omkring mobilpolitik, online stress, tidsforbrug i forhold til gaming og influencerkultur på Youtube har fyldt meget i samtalerne med de unge. Endnu en skræmmehistorie (Momo) landede i de danske medier, og betød mange henvendelser fra utrygge forældre til bange børn. Historien har især fået omtale, fordi der var skabt rygter om, at chikanen har ført til selvskaade og endda selvmord, men der er ingen bekræftede tilfælde. Hele formålet med 'challenge games' som Momo, er at få medierne til at bringe vandrehistorierne som reelle nyheder. Den svære udfordring har været at vurdere, hvordan vi bedst informerer og forebygger uden at give liv til vandrehistorierne.

VIDEN

[HELPLINE: CYBERHUS](#)

[ARTIKEL: FORSTÅ INTERNET-FÆNOMENER SOM MOMO](#)

Kvinde, 22 år, brevkassen på Cyberhus

1
HVORDAN KAN JEG BLIVE BEDRE
TIL AT BEGRÆNSE DET STRESS, SOM
FACEBOOK GIVER MIG?

HAR DU SELV PRØVET, ELLER KENDER DU NOGEN DER HAR PRØVET, FØLGENDE PÅ DE SOCIALE MEDIER?

180 BESVARELSER – 66% PIGER, 30% DRENGE, 4% NON-BINÆR
DE UNGE HAVDE MULIGHED FOR FLERE SVAR.

32

har oprettet en falsk profil og skrevet til sig selv

59

har bevidst sagt grimme eller negative ting til andre for at få en reaktion

45

har, i et billede af sig selv, bedt andre om at fortælle, hvad de synes er grimt ved det (ROASTME)

68

har deltaget i grupper/fællesskaber online, hvor man kan tale om det der er svært.

Kilde: Ikke-repræsentativ og uformel digital undersøgelse på Cyberhus.dk i 2018.

[ARTIKEL: DIGITAL SELVSKADE #2 – KAN VI FORUDSIGE FYSISK SELVSKADE?](#)

Ung i rådgivningen på Cyberhus.dk

PÅ NETTET KAN DU BARE HURTIGERE SMIDE ET SVAR TILBAGE UDEN AT TÆNKE OVER MODTAGERENS REAKTION.

DIGITAL RÅDGIVNING I DET TVÆRKOMMUNALE SAMARBEJDE

13 af landets kommuner har nu en såkaldt 'Ung-i ...' side på Cyberhus.dk. Kommunerne gennemførte 1630 online-samtaler i 2018, og en evaluering peger på, at den digitale rådgivning i høj grad er med til at løse kommunernes udfordringer med tidlig opsporing i det forebyggende sociale arbejde. Det betyder langt tidligere forebyggende rådgivning til sårbare unge. Flere kommuner peger på, at de unge oplever online-kontakten til kommunen som 'nemmere', mere lettilgængelig, ikke så forpligtende og knap så 'kommune-agtig', hvorfor de er mere tilbøjelige til at henvende sig. Ofte henvender de sig også tidligere, end de ville i en fysisk rådgivning – måske allerede når de første spørgsmål, tanker eller tvivl opstår.

MATERIALE

[DIGITAL BROBYGNING – KOMMUNAL PRAKSIS MØDER FRIVILLIG RÅDGIVNING I NYE MEDIER](#)

FAKTA OM CYBERHUS

CYBERHUS.DK HAVDE I 2018

2,1 MIO.
SIDEVISNINGER

FORDELT PÅ

1,3 MIO.
BESØG

22.000

af disse individuelle brugere var
på sitet i 10 minutter eller derover

HELPLINE HAR

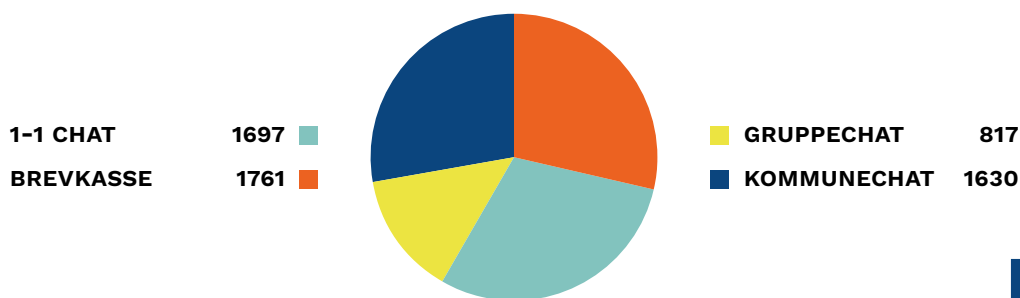
80 FRIVILLIGE SOCIALFAGLIGE
RÅDGIVERE

2 CHATTILBUD

9 BREVKASSER

13 KOMMUNE
CHATS

FORDELINGEN AF RÅDGIVNINGSSSESSIONS
MED BØRN OG UNGE

I ALT 5905 RÅDGIVNINGSSSESSIONS

DEN DIGITALE UNGERÅDGIVNING CYBERHUS.DK
HAR EKSISTERET SIDEN 2004.

ANMELD SEKSUELLE OVERGREBSBILLEDER AF BØRN

Unge mennesker kan producere ulovlig børnepornografi uden at være pædofile. Efter årets store politiaktion Umbrella risikerer flere end 1000 unge at få en plet på børneattesten, fordi de har medvirket til at dele seksuelle billeder af jævnaldrende under 18 år, hvilket i straffeloven defineres som børnepornografi. Aktionen viser det tydelige behov for at informere unge om en positiv seksuel etik online.

HOTLINE OG BILLEDGENKENDELSE

Red Barnets hotline, AnmeldDet, modtager hver dag anmeldelser fra borgere om billeder eller film på nettet, der krænker børn seksuelt. I det internationale hotline-samarbejde i INHOPE er Red Barnet gennem databasen ICCAM og samarbejde med Interpol med til at kategorisere de alvorlige overgrebsbilleder af børn, så billederne fremover kan genkendes og fjernes elektronisk.

Anmeldelser

I 2018 modtog hotlinen 2670 anmeldelser. Knap hver femte anmeldelse blev vurderet direkte ulovlig og derefter videresendt til relevant myndighed jf. hotlinens arbejdsgang.

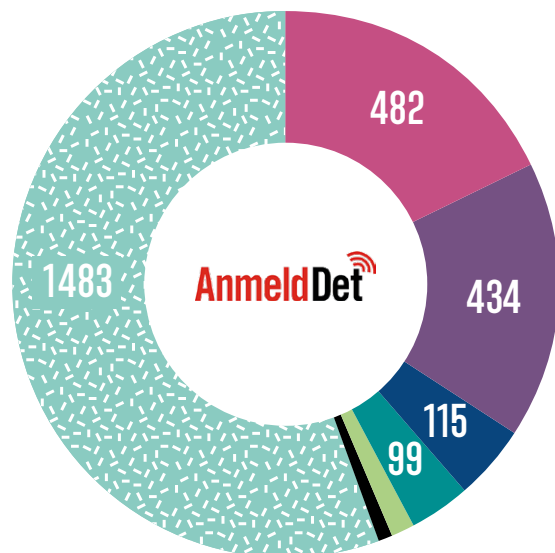
[HOTLINE MOD OVERGREBSBILLEDER](#)

[INHOPE](#)

HOTLINE ANMELDELSER 1.1.2018 – 31.12.2018

Ulovligt	482
Lukket / ej adgang	434
Posering	115
Links/tekst	99
Blokeret	38
Nudisme	19
Andet	1483

Anmeldelser i alt 2670

Ulovligt: Billeder af børn involveret i seksuelle handlinger jf. Straffelovens § 235.

Ej adgang eller lukket: Hvor materialet er taget ned eller fjernet af internetudbydere.

Blokeret: Materialet er allerede kendt og indgår i Rigspolitiets blokeringsystem.

Posering: Børn der poserer i undertøj, er letpåklædte eller nøgne

Andet: Bl.a. materiale med voksne, der er klædt ud som børn, eller hvor personer er over 18 år, voksenpornografi.

HOTLINES ARBEJDSGANG

Hotline-medarbejdere vurderer
anmeldelsen og sporer ulovlige
hjemmesiders oprindelsesland

ULOVLIGT MATERIALE

EROTISK POSERING OG NUDISTBILLEDER MED BØRN

Registreres
med henblik på
vidensindsamling

Indholdet registreres,
og information om
ulovligt materiale
videresendes

ANDET MATERIALE

Ingen videre
behandling af
anmeldelse

MATERIALE MED
FORBINDELSE TIL DANMARK,
eller materiale som ligger i
lande, hvor Red Barnet ikke
samarbejder med hotline

MATERIALER PÅ
SERVERE I UDLANDET,
hvor Red Barnet
samarbejder
med hotline

Videresendes til
Rigspolitiet og til
blokeringsordning og
til Interpol

Videresendes via INHOPE
database til hotline i andet
land og kopi til Rigspolitiet
og blokeringsordningen

DESHAME - DIGITALE SEKSRÆNKELSER BLANDT UNGE

Red Barnet har sammen med engelske Childnet og ungarske Kék Vonal udgivet en rapport om børn og unges oplevelser af digitale sekskrænkelser i forbindelse med nøgenbilleder, sexchat og sexmobning. Rapporten er baseret på spørgeskemaer og interviews, og udgivelsens aktualitet blev understreget af, at udgivelsen skete samtidig med Operation Umbrella. Projektet er støttet af EU-programmet Daphne.

• VIDEN

[!\[\]\(99f58673407353e96a019fbca558fd72_img.jpg\) DESHAME](#)

[!\[\]\(0f848bbd71cef6b345273b16f905912a_img.jpg\) DIGITALE SEKSRÆNKELSER](#)

SEKSUELLE TANKER OM BØRN

Red Barnet arbejder utrætteligt for at hindre, at børn udsættes for seksuelle overgreb. Et område, der har rykket sig markant både politisk og folkeligt, er opfattelsen af personer med seksuelle tanker om børn, og udviklingen af denne seksualitet hos unge. Unge, der oplever at have seksuelle tanker om børn, kan blive skræmte over disse tanker, men har ingen steder at gå hen for at få oplysning om hvordan de undgår at krænke børn. Red Barnet har startet en dialog med myndighederne om at give unge, der oplever seksuelle tanker om børn, den rette hjælp og vejledning til at leve et meningsfuldt liv uden at forulempe børn – hverken fysisk eller digitalt.

SLET DET RÅDGIVNING - HJÆLP TIL BØRN OG UNGE

Red Barnets SletDet-rådgivning, henvender sig til børn og unge, som har oplevet at få delt personlige og intime oplysninger på nettet. Rådgivningen kan hjælpe børn og unge med at tackle bekymringer og krisesituationer samt i en del tilfælde også med at fjerne kopier af krænkende billeder. Siden starten i 2016 har rådgivningen hjulpet flere end 1000 børn og unge.

[!\[\]\(6059a5aa8b4ca7bb793408023d6c6e42_img.jpg\) SLETDET](#)

FRA INTIMITET TIL KRÆNKELSE

OPERATION UMBRELLA

Dansk politi samarbejdede i januar 2018 om at rejse sigtelser mod flere end 1000 unge, som havde delt videoer hvor unge på 15 år har sex sammen. Facebook var blevet gjort opmærksom på, at videoerne blev delt via Messenger og leverede dokumentation for hvordan, hvornår og mellem hvem delingerne var foregået (se illustration, som viser delingsmønsteret). Rigspolitiets Nationale Cyber Crime Center (NC3) inviterede helpline, hotline, videnscenter og andre relevante organisationer til en koordineret oplysningsindsats med henblik på at få især de unge til at forstå konsekvenserne ved at dele uden omtanke.

Red Barnet har qua erfaringerne fra såvel AnmeldDet som SletDet fået et stort indblik i, at noget af det krænkende materiale, der bliver anmeldt, kom til verden som intimt materiale mellem et kærestepar eller i et nært venskab. En blanding af manglende omtanke eller direkte ond vilje gør, at materialet rejser fra en lukket intimsfære til internettets blottende virkelighed. Denne færd har Red Barnet skrevet en artikel om, der hedder 'Fra intimitet til krænkelse'. Der findes mange veje til digitale sexkrænkelser, men fælles for dem er, at de er krænkelse uden udløbsdato.

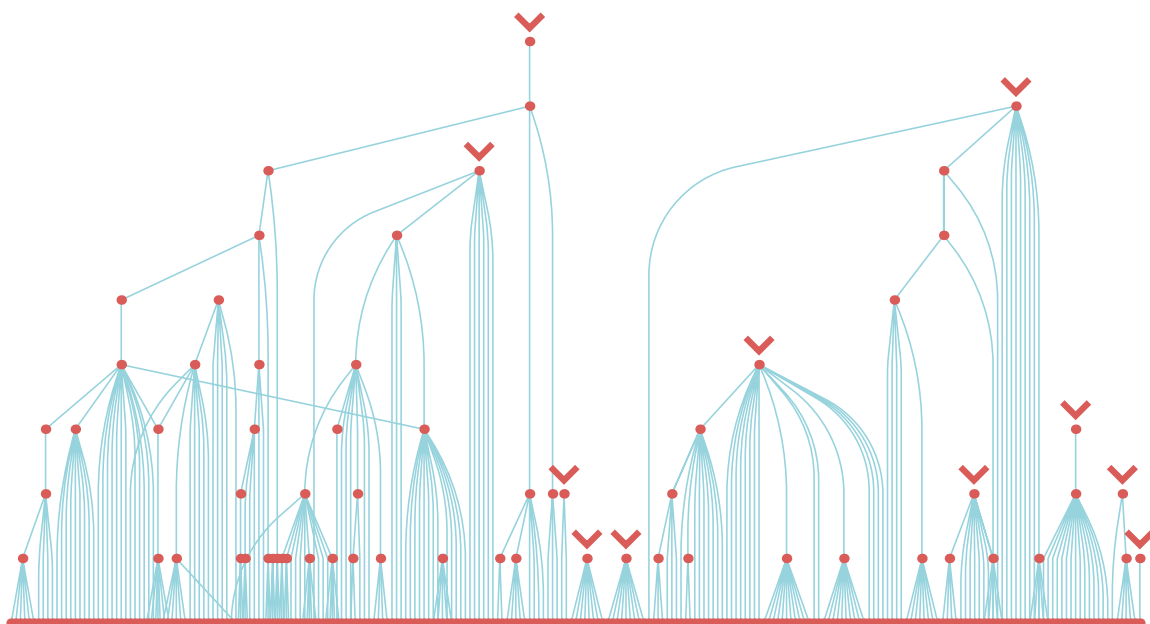
• VIDEN

[FRA INTIMITET TIL KRÆNKELSE](#)

UMBRELLA – deling

af video på Messenger

Grafikken viser delingsmønsteret eller den virale spredning på Messenger. De øverste røde prikker repræsenterer en person, og de blå linjer peger videre til de personer vedkommende har delt videoen med, som igen har delt den videre til nye personer.

NETVÆRK OG KONFERENCER

En væsentlig del af Sikker Internet Center Danmarks arbejde består i at være opdateret på, hvad der foregår på børne- og ungeområdet inden for digitale medier. Vi er derfor dybt engageret i både nationale og internationale netværk og konferencer, hvor der udveksles viden og erfaringer på tværs af lande og interessefelter. Det giver os mulighed for at have en bred fornemmelse af, hvilke tendenser der aktuelt rører sig og samtidig være orienteret om den nyeste forskning inden for det aktuelle område. Således kan Sikker Internet Center Danmark sikre, at de materialer og den vejledning, vi bidrager med, er velunderbygget og opdateret i forhold til vores fokus på børn og unges digitale hverdag.

DANSK INTERNET GOVERNANCE FORUM

På den årlige konference, Dansk Internet Governance Forum, som Erhvervsstyrelsen står bag, bidrog Medierådet for Børn og Unge til programlægningen af to debatsessions. I 'Fake news og misinformation – hvem har hvilket ansvar?' drøftede blandt andet Lisbeth Knudsen og Pierre Collignon nye tiltag som EU-Kommissionens udspil om platformsregulering og ekspert-anbefalinger i jagten på at bekæmpe fake news. I den anden session 'Dataetik – nytter det noget' blev borgernes stigende mistillid til nye teknologier og forretningsmodeller samt afbødende tiltag debatteret af blandt andet Christiane Vejlø og Thomas Bolander.

• EVENT

INSAFE – NETVÆRK FOR VIDENSCENTRE OG HELPLINES

Insafe er et europæisk netværk af helplines (rådgivningslinjer) og videnscentre fra de i alt 31 lande, der har et nationalt sikker internet center. Netværket har til formål at fremme børn og unges sikre og ansvarlige brug af internettet og mobile enheder gennem videndeling og erfaringsudveksling mellem de nationale helplines og videnscentre. Dette sker blandt andet via en digital platform, hvor der deles materialer, rapporter og artikler. I tilknytning hertil findes en åben platform, som sikrer alle borgere på tværs af landegrænserne adgang til viden og ressourcer. Netværket mødes også via online-møder og på to årlige træningsseminarer.

[BETTER INTERNET FOR KIDS:](#)
[ÅBEN PORTAL](#)

“[NETTET] ER ET
STED, HVOR MAN
HAR MULIGHED FOR
AT VÆRE ANONYM,
MEN STADIG TALE
OM NOGLE MEGET
PERSONLIGE TING

(...) OG SÅ ER
DET NEMMERE
AT FINDE NOGEN,
DER HAR SAMME
OPLEVELSER SOM
EN SELV”

Ung i rådgivningen
på Cyberhus.dk

SAFER INTERNET DAY

Safer Internet Day, der blev søsat i 2004, afholdes hvert år i starten af februar. Det fejres med en lang række aktiviteter, som sætter fokus på den ansvarlige og positive brug af digitale medier og platforme blandt børn og unge. Dagen organiseres af Insafe og er støttet af EU Kommissionen, mens Medierådet for Børn og Unge er koordinator af dagen i Danmark. Sloganet var i 2018 ‘Create, connect and share respect: A better internet starts with you’ og mere end 140 lande bidrog til at gøre Safer Internet Day til en verdensomspændende kampagne.

[↗ SAFER INTERNET DAY](#)

TRÆNINGSSEMINAR I KØBENHAVN 2018

Det halvårslige træningsseminar rejser rundt mellem medlemslandene i Insafe, og i foråret 2018 blev det Medierådet for Børn og Unges tur til at byde netværket velkommen til København. 100 deltagere repræsenterede 27 europæiske lande på dette 2-dages seminar, der havde særligt fokus på online sikkerhed og creative learning inden for spil, kodning, filmskabelse og Youtube. Efterfølgende havde deltagerne mulighed for selv at prøve kræfter med filmskabelse i Det Danske Filminstituts unikke Film X-studier, der er designet til at arbejde med filmproduktion i undervisningen.

• EVENT

INHOPE - NETVÆRK FOR HOTLINES

INHOPE er et netværk bestående af 48 hotlines i 43 lande over hele verden, der arbejder for at fjerne ulovligt indhold på nettet. Organisationerne har et særligt fokus på at stoppe deling af materiale med seksuelle overgreb på børn og arbejder sammen med Interpol, internetudbydere og andre internationale aktører for at udtænke nye strategier i kampen mod overgrebsbilleder. INHOPE hjælper nye hotlines med at starte op, sikrer standarder for hotlines og udvikler systemer til sikker udveksling af informationer mellem hotlines.

[↗ INHOPE](#)

SAFER INTERNET FORUM 2018

På denne årlige internationale konference samles beslutningstagere, forskere, ngo'er, teknologiekspertter, unge og en lang række andre relevante aktører fra Europa og resten af verden. Konferencen sætter hvert år et tematisk fokus, der danner grundlag for videns- og erfaringsdeling samt diskussioner om aktuelle tendenser. Ved Safer Internet Forum 2018 var fokus rettet mod, hvilken indflydelse teknologi har på børn, unge og samfundet. Det gav blandt andet mulighed for at få præsenteret den nyeste forskning inden for teknologiens påvirkning af identitetsudvikling eller at deltage i diskussioner om ‘sexting’ med udgangspunkt i virkelige cases.

• EVENT

**“DET ER SÅ NEMT AT
MISFORSTÅ, HVAD DER
BLIVER SKREVET,
NÅR MAN IKKE KAN
SE ANSIGTSUDTRYK.”**

**“SÅ SNART MAN LÆGGER
NOGET PÅ NETTET,
HAR MAN IKKE
LÆNGERE KONTROL
OVER DET SELV.”**

**“JEG BRUGTE FX KUN
PROFILBILLEDER, HVOR
JEG SÅ MEGET BEDRE
UD OG MERE SLANK UD
END JEG I
VIRKELIGHEDEN GØR.”**

**“PÅ NETTET KAN
DU BARE HURTIGERE
SMIDE ET SVAR TILBAGE
UDEN AT TÆNKE
OVER MODTAGERENS
REAKTION.”**

**“MANGE UNGE
OPLEVER, AT
DE VOKSNE ER
VÆRRE TIL AT
SNAKKE GRIMT
MED HINANDEN
PÅ NETTET.”**

**“AT MOBNINGEN OFTE
BLIVER VÆRRE PÅ NETTET
END I VIRKELIGHEDEN
KAN SKYLDES,
AT AFSENDER IKKE
SER EN REAKTION
FRA MODTAGER.”**

UNGE FRA CHATTEN PÅ

CYBERHUS

CYBERHUS.DK

SUMMARY IN ENGLISH

Safer Internet Centre Denmark

Safer Internet Centre Denmark consists of three well-established and experienced organizations. The Media Council for Children and Young People is appointed as the awareness center with the main task to inform and educate to a more safe and positive use of online technologies. Save the Children Denmark upholds the task as a hotline where anyone can report online child abusive images. Centre for Digital Youth Care is the help-line that offers online counselling to all children and young people in Denmark. As a knowledge hub and mediator of the newest developments within the area of children and young people's use of online technologies, the Safer Internet Centre Denmark has established a broad collaboration with representatives from academic institutions, industry, governmental bodies and law enforcement. The center has an industry network and an advisory board that represents a wide range of stakeholders. The collaboration with national stakeholders is an important resource and a knowledge base for the Safer Internet Centre Denmark, just as the center plays an important role in the organizational and political landscape of children and young people's use of online technologies in Denmark.

Digital Media at the Library

The Danish libraries play a key role as a cultural ambassador in the local communities across the country. The libraries have a visionary digital strategy focusing on digital citizenship and media literacy, which makes them attractive as partners for Safer Internet Centre Denmark. In the spring of 2018, a new teaching material on online safety for young

people (15+) was launched. The material is targeted librarians and is based on a national campaign named 'Keep out the Hackers' that was developed by the Agency for Digitisation in the fall of 2017. On top of that, the Media Council and Danish Union of Librarians developed a national train-the-trainers program. The purpose was to train librarians across the country on how to use the teaching material. Another library initiative was tested in the winter of 2018, and will be rolled out in fall 2019. The project is an online platform with tests and tasks that will enhance analytical and source criticism skills online among the 10-12 year olds.

Digital Media in Schools

The focus on digital and social media in schools are continuing to rise, and Ministry of Education is proposing a mandatory subject named 'Technology comprehension' in all primary schools. Safer Internet Centre Denmark has a close collaboration with students, teachers, pedagogues and other professionals in the development of new projects as well as mutual knowledge sharing is crucial to all parts. For 1st and 2nd grade students a new material 'Digital Communication' focuses on faceless communication and written communication. Some things are easier to tell with the use of emojis and in writing, but there are also the risk of misunderstandings and conflicts. The material was produced in a co-operation between the Media Council and Clio Online, a publishing house specialized in teaching materials. In 2017, the Media Council initiated a co-operation with the teachers' education 'Future Classroom Teacher' at the University College Copenhagen along with schools of the municipality of Gladsaxe. For their

exam project the students at the ‘Future Classroom Teacher’-education developed and tested new teaching methods on topics like democracy and human rights online, data ethics and digital surveillance. The film [‘The Digital Education Experiment’](#) document the process.

Computer gaming

Computer games offer multiple gains and purposes. For instance language, social and communicative skills and it can be entertaining or educational – or both at the same time. Safer Internet Centre Denmark promotes a positive and constructive use of computer gaming and support parents and professionals with knowledge and information on how to talk to children about gaming. A new guide for parents developed by the Media Council and Angi Nordic addresses the PEGI age rating and gives advice on how to engage a positive dialogue with their child on content in games and time spend on gaming. For Safer Internet Day 2018, an awareness campaign for online safety was targeted teenage boys in the gaming community. The campaign consisted of a [humoristic film](#), five simple tips on how to strengthen their privacy and safety online, and handout of 5000 pieces of webcam-covers. The Media Council and Centre for Digital Youth Care developed the concept for the SID campaign.

Youth Online

For young people the internet is a tool to express themselves, to be curious and experimental as a part of their personal development. Safer Internet Centre Denmark supports their online life by listening to them, involving them and making relevant resources for them.

A new online magazine ‘Internet Detours’ addresses the internet as a platform for lies, manipulation and propaganda and how the internet potentially can be used to support extremism and radicalization. The magazine is a mix of articles, films and podcasts targeting parents and professionals and published by the Media Council, Danish Centre for Prevention of Extremism and Danish Security and Intelligence Service. In 2018 the Media Council and the rest of the stakeholder group behind the booklet ‘Staying Safe Online – Youth and Digital Security’ (2017) decided to relaunch it for the annual Money Week, which is a school campaign for 7th-9th grade students. Seven hundred school classes participated in the campaign activities.

Youth Participation

It is important to be able to express freedom of speech and participate in digital dialogues and debates, as a digital citizen. Safer Internet Centre makes a virtue out of involving experiences and opinions of Danish children and young people. In 2016, the centre established a think tank of ten young people between the age of 13-18, and in 2017, a publication with their recommendations to parents, professionals, politicians, the industry and other young people was released. In June 2018, representatives from the think tank participated in a debate on digital sexual harassment at Denmark’s Political Festival, which more than 100.000 citizens and opinion leaders attend every year. Now the center has decided to change the constellation of the think tank so from 2019 and onwards, a new school class will be appointed every year, to be ambassadors for the think tank.

The Helpline and the Hotline

Centre for Digital Youth Care (CDYC) has 14 years of experience with online counselling for children and young people through the helpline Cyberhus.dk. Since 2004, they have responded to questions and worries from young people regarding online cases as well as other issues related to youth life, and since 2009 the organization has served as the helpline of Safer Internet Centre Denmark. On an annual basis, the centre conducts 5.000 digital counselling sessions with vulnerable children and young people. Apart from the helpline, the center also runs national online counsellings for young people on Mitassist.dk and Netstof.dk.

The Danish hotline is run by Save the Children Denmark and it has been in service for 17 years. Here everyone can report online sexually abusive pictures and videos of children. The work is carried out in close co-operation with the Danish National Police, the major Internet service providers and INHOPE network. In 2018, the hotline received more than 2000 reports, and the staff has evaluated more than 12.000 pictures. The online counselling 'Erase It' was launched in spring 2016. It helps children and young people to delete intimate pictures shared without their consent. Since the launch of 'Erase It' more than 1000 children and young people received help to have images removed. DeSHAME is a research project that was published in the beginning of 2018. The report examined children and young people's experiences of digital sexual harassment in relations to nude pictures, sex chats and sex bullying. The project was a co-operation between Save the Children, Childnet

and Kék Vonal and supported by the EU-programme Daphne.

Networks and conferences

It is important for Safer Internet Centre Denmark to be updated on children and young people's online life, therefore the centre is highly engaged in networks and knowledge sharing in Denmark and across borders.

Safer Internet Centre Denmark is part of two major networks established within the EU. INHOPE is a network of hotlines, all working to prevent the spreading of illegal content online, and Insafe that facilitates a network of helplines and awareness centers. These networks are the glue that binds together the 31 Safer Internet Centres within the EU. The Insafe network is also key operator in the Safer Internet Day, a cross-national event initiated by the European Commission. The Danish Safer Internet Centre takes part in the annual event with a variety of themes and agendas. In 2018, the Media Council hosted the Insafe Training Meeting in Copenhagen, where 100 participants represented 27 countries. Every year The Media Council also participates in the planning of the National Internet Governance Forum and in 2018, the council co-curated to sessions – one on fake news and one on data ethics.

Udgivet af

Sikker Internet Center Danmark,
januar 2019

Denne årsrapport er udarbejdet af
Sikker Internet Center Danmark, som
består af Medierådet for Børn og Unge,
Red Barnet og Center for Digital Pædagogik.
Medierådet for Børn og Unge har som
videnscenter og koordinator for Sikker
Internet Center Danmark forestået den
endelig redigering af rapporten.

Sikker Internet Center Danmark:

www.sikkertinternet.dk

Design og illustration

Mads Rahbek Hougaard

Om organisationerne

Medierådet for Børn og Unge

I henhold til Filmloven vejleder Medierådet for Børn og Unge om egnetheden af film mv. for børn og unge på forskellige alderstrin. Samtidig fungerer Medierådet for Børn og Unge som videnscenter for børn og unges brug af digitale medier, herunder navnlig onlinemedierne og computerspil. Desuden har Medierådet for Børn og Unge til opgave at informere og vejlede om computerspils egnethed mv. i forhold til forskellige aldersgrupper. Endelig rådgiver Medierådet for Børn og Unge kulturministeren, kulturministeriet og andre offentlige myndigheder i spørgsmål om films egnethed og børn og unges benyttelse af film og medier.

[Medierådet for Børn og Unges videnscenter](#)

Center for Digital Pædagogik

Center for Digital Pædagogik (CfDP) er landets førende praksisorganisation inden for digitale medier og online rådgivning for sårbare børn og unge. CfDP arbejder for at øge børn og unges trivsel i en verden præget af digitale sociale medier. CfDP gennemfører digital rådgivning for tusindvis af udsatte børn og unge på de nationale ungerådgivninger Cyberhus.dk, Mitassist.dk, Netstof og Gruppechat.dk. CfDP skaber debat og formidler viden om digital trivsel til elever, fagpersoner og forældre, der kan styrke børn og unges robusthed online. Centret er organiseret som en selvejende demokratisk organisation med 15 ansatte og cirka 80 frivillige. CfDP er tilknyttet KFUM's Sociale Arbejde, der arbejder på at styrke den socialpædagogiske indsats over for udsatte børn og unge i Danmark.

[Center for Digital Pædagogiks helpline](#)

Red Barnet

Red Barnet arbejder i Danmark og flere end 120 andre lande, hvor organisationen arbejder for at redde børns liv, beskytte og styrke dem samt kæmper for deres rettigheder. Red Barnet yder nødhjælp og forebygger katastrofer. Red Barnet bekæmper vold, overgreb og mobning samt sikrer skolegang, opbygger fællesskaber og styrker børns modstandskraft. Endeligt arbejder Red Barnet politisk for positive forandringer for udsatte børn og skaber debat om børns livsvilkår. Red Barnet er en demokratisk organisation med engagerede frivillige, der er organiseret i flere end 60 lokalforeninger. De frivillige giver oplevelser til børn på ferielejre, i naturen og lokale fællesskaber. De driver genbrugsbutikker og træder til ved Red Barnets indsamlinger.

[Red Barnets hotline](#)

